

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2002
Avaldamismärge:	

Sordikaitseseadus

Vastu võetud 25.03.1998
[RT I 1998, 36, 553](#)
jõustumine 01.07.1998

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2000	RT I 2000, 10, 56	01.03.2000
14.11.2001	RT I 2001, 93, 565	01.02.2002

1. peatükk ÜLDOSA

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesoleva seadusega reguleeritakse õiguslikult sordikaitse taotlemist ja sordi kaitse alla võtmist ning tagatakse kaitsealuse sordi omanike õigused.
- (2) Seadus kehtib sortidele kõikidest taimeperekondadest ja -liikidest, kaasa arvatud nendevahelised hübriidid.

§ 2. Sort ja tuletatud sort

- (1) Sordiks loetakse taimerühma botaanilise taksoni madalaimal eristataval tasemel, mis on defineeritud genotüübist või genotüüpide kombinatsioonist määratud tunnustega ja mis erineb sama botaanilise taksoni siseselt teistest taimerühmadest vähemalt ühe tunnuse poolest ning mille omased tunnused selle paljundamisel järgnevate põlvkondade vältel on piisavalt ühtlikud ja püsivad. Nimetatud tingimustele vastavat taimerühma loetakse sordiks, sõltumata sellest, kas tingimused sordi kaitse alla võtmiseks on täidetud või mitte.
- (2) Taimerühm võib koosneda taimedest või taimeosadest (edaspidi sordi koostisosa), millest on võimalik toota uusi samade tunnustega taimi.
- (3) Tuletatud sordiks loetakse lähtesordist selgelt eristatav sort, mis on tuletatud lähtesordist või sellest tuletatud sordist, kuid mis sarnaneb lähtesordiga genotüübi või genotüüpide kombinatsiooniga määratud põhitunnuste poolest, välja arvatud tuletamisest põhjustatud erinevused.
- (4) Tuletatud sordi võib saada aretuse teel mutandist, lähtesordi isendist, tagasiristamisel või transformatsioonil geenitehnoloogiat kasutades, samuti somaatilisel kloonimisel või muul seda laadi viisil.

§ 3. Sordi kaitse alla võtmise tingimused

- (1) Sort võetakse kaitse alla, kui see on:
 - 1) uudne;
 - 2) eristatav;
 - 3) ühtlik;
 - 4) püsiv ja
 - 5) sobiva nimega.
- (2) [Kehtetu]

§ 4. Sordi uudsus

(1) Uudseks loetakse sorti, mille seemet, paljundusmaterjali, sordi koostisosi ega taimset materjali ei ole sordikaitsetaotluse registripidajale laekumise kuupäevaks omaniku poolt või tema nõusolekul müüdnud ega muul viisil kasutamiseks antud mitte kauem kui:

- 1) ühe aasta vältel Eesti territooriumil;
- 2) nelja aasta, puukultuuride puhul kuue aasta vältel mõne teise riigi territooriumil.

(2) Uudsuse tingimust ei ole rikutud, kui:

- 1) sorti on müüdnud või tootmises kasutatud omaniku teadmata ja tema õigusi rikkudes;
- 2) sort müüdi sordi omandiõiguse üleandmise eesmärgil;
- 3) sordi omanik on sõlminud lepingu sordi seemne või paljundusmaterjali tootmiseks oma tarbeks ja seda ei ole kasutatud müügiks ega teise sordi seemne või paljundusmaterjali tootmiseks;
- 4) sorti on lepingu alusel kasutatud põldkatsetes, laboratoorsetes katsetes või väikesemahulistes töötlemiskatsetes selle omaduste määramiseks;
- 5) sorti on katsetatud riiklikes majanduskatsetes selle ametlikku sortide nimekirja (edaspidi Sordileht) võtmise eesmärgil;
- 6) sorti on katsetatud taimehaiguste ja -kahjurite vastase resistentsuse uurimisega seotud katsetes;
- 7) sorti on eksponeeritud erialastel näitustel ja kirjeldatud näitusekataloogis;
- 8) käesoleva lõike punktides 3, 4 ja 5 loetletud tegevuse käigus toodetud ja koristatud taimset materjali on müüdnud kõrvalsaadusena kujul, mis ei võimalda selle sordi ehtsuse tuvastamist.

§ 5. Sordi eristatavus ja tuntud sort

(1) Sort loetakse eristatavaks, kui see erineb ühe või mitme genotüübi või genotüüpide kombinatsiooniga määratud tunnuse poolest selgelt kõigist teistest taotluse esitamise momendil tuntud sortidest.

(2) Sort saab tuntuks alates sordikaitsetaotluse või Sordilehte võtmise taotluse esitamise kuupäevast, eeldades, et taotlusele järgneb sordi kaitse alla võtmine või Sordilehte võtmine. Tuntuks loetakse samuti kõiki sorte, mida on kirjeldatud trükistes, kasutatakse tootmises, müüakse või on kirjeldatud ametlikes kataloogides.

§ 6. Sordi ühtlikkus

Sort loetakse ühtlikuks, kui sellel on paljundamise eripärast tulenevaid varieerumisi arvesse võttes piisavalt ühtlased sordi eristatavuse katsetes määratavad ja muud sordikirjelduses kirjeldatavad tunnused.

§ 7. Sordi püsivus

Sort loetakse püsivaks, kui selle olulised tunnused jäävad muutumatuks korduva paljundamise järel või kindlaksmääratud paljundustsükli korral iga sellise tsükli lõppedes.

2. peatükk RIIGI SORDIREGISTER

§ 8. Kaitsealuste sortide registri asutamine ja selle tegevuse korraldamine

(1) Kaitsealuste sortide register (edaspidi sordiregister) on vastavalt andmekogude seadusele (RT I 1997, 28, 423) põllumajandusministri taotluse alusel asutatud riiklik register, mis sisaldab andmeid sordikaitsetaotluste, kaitsealuste sortide, nende omanike ja aretajate ning väljastatud litsentside kohta.

(2) Sordiregistri vastutavaks töötlejaks on Põllumajandusministeerium ja volitatud töötlejaks (edaspidi registripidaja) Taimetoodangu Inspeksioon. Sordiregistri kulud kaetakse Põllumajandusministeeriumi eelarvest.

§ 9. Sordiregistri pidamine ja riigilõiv registritoimingutelt

(1) Sordiregistri pidamine, registrikannete tegemine ja informatsiooni saamine registrist toimub vastavalt käesolevale seadusele, andmekogude seadusele ja sordiregistri põhimäärusele.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud registritoimingute eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses (RT I 1997, 80, 1344; 86, 1461; 87, 1466; 1467; 93, 1563; 1998, 2, 47; 4, 63; 23, 321) sätestatud ulatuses ja korras.

(3) Riigilõivu tasumist peab isik enne vastava registritoimingu teostamist dokumentaalselt tõendama. Sordi kaitse all hoidmise iga aasta eest tuleb riigilõiv tasuda eelmise aasta 31. detsembriks ja tasumist tõendavad dokumendid esitada registripidajale 31. jaanuariks.

§ 10. Sordiregistris registreeritavad andmed

(1) Sordiregistris peetakse sordikaitsetaotluste ja kaitsealuste sortide tasandil.

(2) Sordikaitsetaotluste tasandil registreeritakse:

- 1) sordikaitsetaotlus ja selle esitamise kuupäev;
- 2) sordikaitse taotleja nimi ja aadress, vajadusel tema õigusjärglust tõendav dokument;
- 3) botaanilise taksoni nimetus ladina ja eesti keeles;
- 4) sordinime ettepanek ja aretusnumber;
- 5) sordi aretaja või aretajate nimed ja aadressid ning nende osaluse määr sordi aretamisel. Volitatud esindaja või esindajate nimed ja aadressid;
- 6) sordi omaniku või omanike nimed ja aadressid ning nende omandis oleva osa suurus juhul, kui sort on kaasomandis. Volitatud esindaja või esindajate nimed ja aadressid;
- 7) sordi lühikirjeldus;
- 8) prioriteedi kuupäev;
- 9) andmed sordikaitsetaotluse menetlusega seotud toimingute kohta, sealhulgas nende lõpetamise kohta, koos kinnitusega, etsordikaitsetaotleja esitatud andmed on õiged.

(3) Kaitsealuste sortide tasandil registreeritakse:

- 1) sordi nimi;
- 2) botaanilise taksoni nimetus ladina ja eesti keeles;
- 3) sordi ametlik kirjeldus;
- 4) sordi koostisosade loetelu, kui paljundusmaterjali tootmiseks tuleb pidevalt kasutada teisi sorte;
- 5) sordi omaniku ja aretaja nimed ja aadressid, samuti nende volitatud esindajate nimed ja aadressid;
- 6) sordi kaitse alla võtmise kuupäev, andmed sordikaitse kestuse, lõpetamise või lõppemise kohta;
- 7) andmed litsentsi omavate isikute kohta koos viitega litsentsi liigile.

(4) Kaitsealuste sortide tasandil registreeritakse lähtesordi ja sellest tuletatud sordi kirjeldused ning sortide, omanike ja aretajate nimed nende nõudel või neist ühe nõudel, kui tal on teiste nõusolek, või kohtuotsuse alusel, mis sisaldab otsust sortide eristamise kohta lähtesordiks ja tuletatud sordiks.

§ 11. Sordiregistrisse kantud andmete kättesaadavus

(1) Registripidaja väljastab isikutele nende taotlusel:

- 1) sordikaitse taotlemisega seotud andmeid;
- 2) registreerimiskatsetega seotud andmeid;
- 3) sordikaitsega seotud andmeid.

(2) Sordi puhul, mille paljundusmaterjali tootmisel kasutatakse teise sordi paljundusmaterjali või koostisosi, ei väljastata sordikaitse taotleja nõudel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid teistele isikutele. Selliseid andmeid võib väljastada kohtumääruse või -otsuse alusel, samuti riigi ametiasutustele põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(3) [Kehtetu]

§ 12. Sordiregistrisse kantud andmete avaldamine

(1) Registripidaja annab välja ametlikku väljaannet, milles ta avaldab järgmist teavet:

- 1) registripidajale laekunud sordikaitsetaotlused;
- 2) esitatud sordinime ettepanekud;
- 3) kaitsealuste sortide nimed;
- 4) tagasilükatud sordikaitsetaotlused;
- 5) otsused sordikaitse ennetähtaegse lõpetamise, tühistamise ja katkestamise kohta;
- 6) informatsioon sordikaitse lõppemise kohta;
- 7) informatsioon sordikaitse taotlejate, sordi omanike ja aretajate, nende osaluse määra ja esindajate kohta;
- 8) väljaantud litsentsid sordi kasutamiseks koos viitega litsentsi liigile;
- 9) kaitsealuste sortide kohta esitatud uued sordinime ettepanekud;
- 10) muud ametlikud teadaanded.

(2) Registripidaja avaldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud väljaannet regulaarselt vastavalt avaldamisele kuuluva teabe laekumisele, kuid mitte harvemini kui üks kord nelja kuu jooksul.

§ 13. Registrisse kantud andmete säilitamine

Registripidaja säilitab kõiki registreeritud andmeid ja nende registreerimise aluseks olnud dokumente viie aasta jooksul, arvates sordikaitsetaotluse tagasilükkamise või sordikaitse ennetähtaegse lõpetamise, tühistamise, katkestamise või lõppemise päevast.

3. peatükk

SORDIKAITSE TAOTLEMINE

§ 14. Sordikaitset taotlema õigustatud isikud

(1) Sordikaitsetaotlust on õigus esitada füüsilisel või juriidilisel isikul, kes on sordi aretaja ja omanik. Kui sordi aretaja ja omanik ei lange ühte, on taotluse esitamise õigus sordi omanikul.

(2) Sordi aretajaks loetakse füüsiline isik või isikute grupp, kes erinevaid aretusmeetodeid kasutades on sordi aretanud või kindlaks teinud.

(3) Sordi omanikuks on isik, kes õiguslikul alusel on omandanud sordiga seotud varalised õigused. Sordi aretaja võib ühtlasi olla sordi omanik. Kui aretaja on sordi aretanud töö- või teenistussuhte või tellimuse täitmise käigus, loetakse sordi omanikuks tööandja või tellija.

(4) Kui sordi aretaja ja omanik ei lange ühte, kuuluvad sordi aretajale sordiga seotud mittevaralised õigused ja sordi omanikule sordiga seotud varalised õigused.

§ 15. Sordikaitsetaotluse esitamise õiguse vaidlustamine

(1) Kui sordikaitsetaotluse on esitanud isik või isikud, kellel ei olnud selleks seaduslikku õigust, võib huvitatud isik, olenemata sellest, kas ta on eelnevalt vastuväite esitanud või mitte, pöörduda kohtu poole esitatud sordikaitsetaotluse ja sellest tulenevate õiguste tühistamiseks või üleandmiseks tegelikult sordikaitse taotlemise õigust omavale isikule, sõltumata sellest, kas sort on kaitse all või mitte.

(2) Huvitatud isik võib sordikaitsest tulenevate õiguste üleandmist nõuda viie aasta jooksul, arvates sordi kaitse alla võtmise teate avaldamise päevast.

§ 16. Sordikaitse taotlemise tingimused

(1) Kui sordi omanikke on mitu, tuleb neil esitada ühine sordikaitsetaotlus, näidates selles igäihe osaluse.

(2) Kui sort on aretatud töösuhte või tellimuse täitmise käigus, tuleb taotlusele lisada nimetatud asjaolusid tõendavad dokumendid või nende ametlikult kinnitatud ärakirjad.

(3) Välisriigi juriidiline isik või välisriigi kodanik peab esitama taotluse esindaja kaudu. Esindajaks võib olla Eesti kodanik, Eestis alalist elamisluba omav isik või registreeritud juriidiline isik.

(4) Kui taotluse esitaja on aretaja või omaniku õigusjärglane, tuleb taotlusele lisada õigusjärglust tõendav dokument või selle ametlikult kinnitatud ära kiri.
[RT I 2001, 93, 565- jõust. 01.02.2002]

§ 17. Sordikaitsetaotlus

(1) Sordikaitsetaotlus esitatakse registripidajale eesti keeles ja kahes eksemplaris, millest üks jääb registripidajale ja teine tagastatakse sordikaitse taotlejale pärast selle registreerimist. Iga sordi kaitse alla võtmiseks tuleb esitada eraldi sordikaitsetaotlus.

(2) Sordikaitsetaotluse sisu ja vormi nõuded kehtestatakse põllumajandusministri määrusega.

(3) Sordikaitsetaotlusele tuleb lisada dokumendid, mis tõendavad riigilõivu tasumist.

(4) Sordikaitse taotleja vastutab sordikaitsetaotluses esitatud andmete õigsuse eest.

§ 18. Prioriteet

(1) Sordi kaitse alla võtmise prioriteet määratakse sordikaitsetaotluse registripidajale laekumise kuupäevaga. Kui samal kuupäeval laekub sama sordi kaitse alla võtmiseks mitu sordikaitsetaotlust, määratakse prioriteet, lähtudes saabumise järjekorrast. Nimetatud kuupäevast algab sordi ajutine kaitse.

(2) Prioriteet võidakse sordikaitse taotleja nõudel määrata ka välisriigis sordikaitsetaotluse esitamise kuupäevaga, kui sordikaitse taotleja on enne registripidajale sordikaitsetaotluse esitamist sama sordi kohta esitanud sordikaitsetaotluse välisriigis ja selle välisriigis registreerimise päevast ei ole möödunud üle ühe aasta ning isik esitab registripidajale välisriigis registreeritud sordikaitsetaotluse ära kirja koos selle eestikeelse tõlkega kolme kuu jooksul sordikaitsetaotluse registripidajale laekumisest arvates.

(3) [Kehtetu]

4. peatükk

TAOTLUSE MENETLEMINE, REGISTREERIMISKATSED JA VASTUVÄITED

§ 19. Taotluse eelmenetlus

(1) Registripidaja korraldab sordikaitsetaotluse registreerimise päevast arvates ühe kuu jooksul sordikaitsetaotluse eelmenetluse, mis seisneb prioriteedi kindlaksmääramises, vajalike dokumentide olemasolu ja nende nõuetekohasuse kontrollimises.

(2) Eelmenetluse käigus on registripidajal õigus nõuda sordikaitse taotlejalt täiendavaid dokumente ja täpsustavaid materjale. Nimetatud dokumendid ja materjalid tuleb sordikaitse taotlejal esitada ühe kuu jooksul, arvates vastava nõude saamise päevast.

(3) Kui sordikaitse taotleja nõutud dokumente või materjale ettenähtud tähtajaks ei esita, teeb registripidaja oma põhjendatud otsuse sordikaitsetaotluse tagasilükkamise kohta, millest informeeritakse sordikaitse taotlejat kirjalikult.

§ 20. Ametlik menetlemine

(1) Pärast prioriteedi kuupäeva ja vajalike dokumentide olemasolu ning nende nõuetekohasuse kindlaksmääramist järgneb sordikaitsetaotluse ametlik menetlemine ja sordi vastuvõtmine riiklikesse registreerimiskatsesse, millest informeeritakse sordikaitse taotlejat kirjalikult.

(2) Registripidaja teeb sordikaitsetaotluse ametliku menetlemise käigus kindlaks, kas:

- 1) sort on uudne ja
- 2) sordikaitset on taotlenud selleks õigustatud isik.

(3) Kui ametliku menetluse käigus tuvastatakse, etsortei vasta käesolevas seaduses sätestatud sordi kaitse alla võtmise tingimustele, teeb registripidaja oma põhjendatud otsuse sordikaitsetaotluse tagasilükkamise kohta, millest informeeritakse sordikaitse taotlejat kirjalikult.

§ 21. Registreerimiskatsed

(1) Registreerimiskatsete abil tehakse kindlaks sordi:

- 1) kuulumine taotluses märgitud botaanilisse taksonisse;
- 2) eristatavus;
- 3) ühtlikkus ja
- 4) püsivus.

(2) Registreerimiskatsed viiakse läbi registripidaja määratud kohas ja aja jooksul.

(3) Registreerimiskatsete läbiviimise kord kehtestatakse põllumajandusministri määрусega.

(4) Registripidaja võib loobuda sordi registreerimiskatsete läbiviimisest, kui sordi eristatavus, ühtlikkus ja püsivus on eelnevalt registreerimiskatsetes kindlaks tehtud välisriigi vastava riikliku asutuse poolt ning on olemas ametlik sordikirjeldus ja aruanne sordi registreerimiskatsete tulemuste kohta.

§ 22. Registreerimiskatseteks vajalikud dokumendid ja materjal

(1) Sordikaitse taotleja on kohustatud edastama registreerimiskatsete läbivijale registreerimiskatseteks vajalikud dokumendid ja seemne või paljundusmaterjali.

(2) Registreerimiskatsete läbiviija määrab, kuhu, missuguse kvaliteediga ja kui suures koguses tuleb sordikaitse taotlejal registreerimiskatseteks vajalikku sordikaitsetaotluses märgitud sordi ja võimalike nõutavate võrdlussortide seemet või paljundusmaterjali saata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustuste täitmatajätmise või mittenõuetekohase täitmise korral ilma mõjuva põhjuseta võib registreerimiskatsete läbiviija lugeda katsed nurjunuks. Registreerimiskatsete nurjumise tõttu teeb registripidaja oma põhjendatud otsuse sordikaitsetaotluse tagasilükkamise kohta, millest informeeritakse sordikaitse taotlejat kirjalikult.

§ 23. Registreerimiskatsete läbiviija, kulud ja tulemused

(1) Registreerimiskatsete läbivijaks on Taimetoodangu Inspeksioon, põllumajandusministri poolt selleks volitatud riigiasutus või juriidiline isik või välisriigis sordikaitsega tegelev riiklik asutus. Volitatud riigiasutus või juriidiline isik ja välisriigis sordikaitsega tegelev riiklik asutus võivad registreerimiskatseid

läbi viia registripidajaga sõlmitud lepingu alusel ja registripidaja poolt teostatava riikliku järelevalve all. Registreerimiskatsete läbiviija on kohustatud katsed läbi viima, juhindudes kehtestatud registreerimiskatsete meetodikast.

(2) Registreerimiskatsete eest riigilõivu ei võeta. Taimetoodangu Inspeksiooni poolt registreerimiskatsete läbiviimisega seotud otsesed kulud tasub sordikaitse taotleja talle esitatud arve alusel. Otsesed kulud peavad olema tõendatud kuludokumentidega, mille koopiad esitatakse sordikaitse taotlejale koos arvega.

(3) Volitatud sõnadega «riigiasutuse ja juriidilise isiku poolt ning välisriikides läbiviidavate registreerimiskatsete eest tasub sordikaitse taotleja talle esitatud arvete alusel.

(4) Kui sort registreerimiskatsete tulemusena vastab käesolevas seaduses sätestatud eristatavuse, ühtlikkuse ja püsivuse nõuetele, koostab registripidaja registreerimiskatsete tulemuste põhjal ametliku sordikirjelduse.

(5) Kui sort ei vasta eristatavuse, ühtlikkuse või püsivuse nõudele, teeb registripidaja oma põhjendatud otsuse sordi kaitse alla võtmisest keeldumise kohta, millest informeeritakse taotlejat kirjalikult.

§ 24. Vastuväite esitamine

(1) Sordikaitsetaotluse kohta võib huvitatud isik esitada vastuväite kuue kuu jooksul, arvates sordikaitsetaotluse avaldamise päevast. Vastuväite võib esitada:

- 1) sordi uudsuse,
- 2) eristatavuse,
- 3) ühtlikkuse,
- 4) püsivuse suhtes või
- 5) sordikaitse taotlemise õiguse kohta.

(2) Vastuväide tuleb esitada registripidajale kirjalikult, lisades vastuväidet põhjendavad dokumendid. Vastuväide on jõus, kuni seda ei ole tagasi võetud. Selle esitanud isik võib vastuväite igal ajal tagasi võtta. Vastuväite esitamisest ja tagasivõtmisest informeerib registripidaja sordikaitse taotlejat kirjalikult.

(3) Vastuväite esitajal on õigus saada registripidajalt, registreerimiskatsete läbiviijalt ja sordikaitse taotlejalt dokumente ja seemet või paljundusmaterjali, et tõestada oma vastuväites toodud asjaolusid.

§ 25. Vastuväite läbivaatamise ettevalmistamine

(1) Sordikaitse taotleja peab vastuväite saamise päevast arvates kolme kuu või registripidajaga kooskõlastatud muu pikema tähtaja jooksul esitama omapoolse seisukoha vastuväite suhtes ja teatama, kas ta soovib jätta sordikaitsetaotluse jõusse endisel kujul, seda täiendada või tagasi võtta.

(2) Kui sordikaitse taotleja ei ole vastuväitele ettenähtud tähtaja jooksul vastanud, loetakse tema poolt esitatud sordikaitsetaotlus tagasivõetuks.

(3) Kui sordikaitse taotleja soovib jätta sordikaitsetaotluse jõusse endisel kujul, seda täiendada või tagasi võtta, informeerib registripidaja sellest vastuväite esitajat, edastades viimasele sordikaitse taotleja seisukoha vastuväite suhtes ja vajadusel sordikaitsetaotluses tehtud täiendused. Nimetatud informatsiooni põhjal peab vastuväite esitaja ühe kuu jooksul teatama, kas ta soovib jätta vastuväite jõusse või selle tagasi võtta.

§ 26. Vastuväite läbivaatamine

(1) Jõusse jäänud vastuväidet arutatakse sordikaitsetaotluse menetlemisest eraldi, kui vastuväide esitati sordi uudsuse või taotleja õiguste kohta. Kui vastuväide on esitatud eristatavuse, ühtlikkuse või püsivuse kohta, võidakse registripidaja ettekirjutusel korraldada uued registreerimiskatsed.

(2) Uute registreerimiskatsete läbiviimise tingimused ja vastuväites sätestatud asjaolude kindlakstegemise või ümberlukkamise korra määrab registripidaja.

(3) Vastuväite arutamist korraldab registripidaja ja sellest võivad osa võtta kõik lahendist huvitatud isikud isiklikult või oma esindajate kaudu. Vastuväite arutamisel vastuvõetud otsusele viidatakse registripidaja poolt tehtavas sordi kaitse alla võtmise või kaitse alla võtmisest keeldumise otsuses.

5. peatükk SORDINIMI

§ 27. Sordinimi

(1) Sordikaitsetaotluses tuleb esitada registripidajale kinnitamiseks sordinime ettepanek.

(2) Kui on tegemist tuntud sordiga, tuleb sordikaitse taotlemisel kasutada sordile varem kinnitatud nime.

(3) Eestis ja ühes või mitmes välisriigis sama sordi kohta ühel ajal sordikaitsetaotluste esitamisel peab sordikaitse taotleja kasutama sama sordinime.

(4) Pärast sordi kaitse alla võtmist peavad sordi kasutajad, müüjaks pakkujad ja müüjad kasutama sorti ainult kinnitatud nime all.

(5) Pärast sordikaitse tähtaja lõppemist tuleb jätkata sordi kasutamist kinnitatud nime all.

§ 28. Sordinimele esitatavad nõuded

(1) Sordinimi võib koosneda sõnadest, numbritest või tähtede ja numbrite kombinatsioonist tingimusel, etseevõimaldab sorti identifitseerida ning on vastavuses heade kommetega.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele peab sordinimi:

- 1) selgelt erinema sama või lähedase botaanilise taksoni teiste tuntud sortide juba kasutusel olevatest nimedest;
- 2) olema selgelt eristatav asjakohastest ametlikult registreeritud kaubamärkidest või toote nimetustest ning äriregistris registreeritud ärinimedest;
- 3) olema keeleliselt sobiv.

(3) Sordinimi ei tohi:

- 1) sisaldada sümboluid ja lühendeid, mida kasutatakse seemne või paljundusmaterjali tootmisel ja mis tähistavad kindlat toodangut, kvaliteeti, kogust, kasutusviisi, tootmise kohta või aega;
- 2) tekitada segadust või eksitada sordile omaste tunnuste, omaduste või sordi geograafilise päritolu määramisel või sordi ja selle aretaja või omaniku nime kasutamisel.

§ 29. Sordinime ettepanekust keeldumise põhjused

Registripidaja tunnistab sordikaitsetaotluses esitatud sordinime ettepaneku sobimatuks, kui sordinimi ei vasta käesoleva seaduse paragrahvis 28 sätestatud nõuetele.

§ 30. Vastuväide sordinime ettepanekule

(1) Vastuväite avaldatud sordinime ettepaneku kohta võivad esitada huvitatud isikud kolme kuu jooksul, arvates sordinime ettepaneku registripidaja ametlikus väljaandes avaldamise päevast. Vastuväide tuleb esitada koos põhjendustega kirjalikult.

(2) Kõikidest sordinime kohta esitatud vastuväidetest ja registripidaja poolt nende kohta tehtud põhjendatud otsustest informeeritakse sordikaitse taotlejat ja vastuväite esitajat kirjalikult ühe kuu jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 31. Sordinime kontrollimine, uus sordinime ettepanek ja sordinime kinnitamine

(1) Registripidaja kontrollib sordinime vastavust käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, tehes sellekohaseid päringuid Eesti ja välisriigi vastavatesse andmebaasidesse. Sordikaitse taotlejat informeeritakse nimetatud päringute tulemustest.

(2) Kui registripidaja teeb kindlaks, et sordinime ettepanek ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, on sordikaitse taotlejal aega 30 päeva uue ettepaneku tegemiseks. Uut sordinime ettepanekut kontrollitakse käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt.

(3) Kui sordikaitse taotleja esitatud uus sordinime ettepanek ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele, on registripidajal õigus teha sordikaitse taotlejale ettekirjutusi nõuetele vastava ettepaneku tegemiseks. Kui sordikaitse taotleja sobivat sordinime ettepanekut ei esita, teeb registripidaja oma põhjendatud otsuse sordikaitsetaotluse tagasilükkamise kohta, millest informeeritakse sordikaitse taotlejat kirjalikult.

(4) Sordinimi, mis vastab käesolevast seadusest tulenevatele nõuetele, kinnitatakse registripidaja poolt ja kantakse sordiregistrisse.

§ 32. Sordinime muutmine

(1) Registripidaja poolt kinnitatud ja sordiregistrisse kantud sordinime muutmine algatatakse:

- 1) registripidaja otsusel, kui pärast sordinime kinnitamist ja sordiregistrisse kandmist ilmnevad asjaolud, mille tõttu sordinimi ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) sordi omaniku taotlusel, kui sordinime muutmiseks on mõjuv põhjus;
- 3) registripidaja, sordi omaniku või mõne muu huvitatud isiku taotlusel ja jõustunud kohtuotsuse alusel.

(2) Sordinime muutmine toimub käesolevas seaduses sordinime kinnitamise kohta sätestatud nõuete ja protseduurireeglite kohaselt. Sordinime muutmise jõustub selle sordiregistrisse kandmise päevast.

6. peatükk

SORDIKAITSE KOHALDAMINE

§ 33. Sordi kaitse alla võtmine

(1) Sort võetakse kaitse alla registripidaja otsusega, kui käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud sordile esitatavad nõuded, sordikaitse taotlemise tingimused ja sordikaitse taotlejale esitatud nõuded ning kohustused on täidetud.

(2) Registripidaja teeb sordi kaitse alla võtmise otsuse tegemise päeval sellekohase registrikande sordiregistrisse kaitsealuste sortide tasandil ja informeerib sordikaitse taotlejat sordi kaitse alla võtmisest kirjalikult.

§ 34. Kaitsealuse sordi tunnistus

(1) Sordiregistrisse kantud sordi omaniku taotlusel väljastab registripidaja talle kaitsealuse sordi tunnistuse, mis kehtib kogu sordi kaitse all oleku aja jooksul.

(2) Kaitsealuse sordi tunnistuse sisu ja vormi nõuded kehtestatakse põllumajandusministri määrusega.

§ 35. Sordi kaitse alla võtmisest keeldumine

(1) Registripidaja keeldub sorti kaitse alla võtmast ja lükkab sordikaitsetaotluse tagasi, kui käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud mis tahes nõue või kohustus ei ole täidetud.

(2) Sordikaitsetaotluse tagasilükkamise kohta tehakse kanne sordiregistrisse sordikaitsetaotluste tasandil. Nimetatud kanne tegemise päevast loetakse sordi ajutine kaitse lõppenuks.

§ 36. Sordikaitse tähtaeg ja sordi ajutine kaitse

(1) Sordiregistrisse kantud sortidele laieneb kaitse 25 aasta, puukultuuride sortidele 30 aasta jooksul, arvates kaitse alla võtmise ja sordiregistrisse kandmise päevast.

(2) Sordi omaniku enne sordi kaitse all oleku tähtaja lõppemist esitatud kirjaliku taotluse alusel on registripidajal oma otsusega õigus pikendada sordi kaitse all oleku aega kuni viie aasta võrra.

(3) Sordi ajutine kaitse väljendub sortide, mille kohta on registripidajale esitatud sordikaitsetaotlus, kaitsmises kõigi käesolevas seaduses sätestatud sordikaitse põhimõtete kohaselt ajavahemikus sordikaitsetaotluse registripidajale esitamise päevast kuni sordikaitsetaotluse tagasilükkamiseni või sordi kaitse alla võtmiseni.

§ 37. Kaitsealuse sordi omaniku põhiõigused

(1) Kaitsealuse sordi omanikul on õigus sordi seemet või paljundusmaterjali:

- 1) toota või paljundada müügi eesmärgil;
- 2) müügikonditsiooni viia;
- 3) müügiks pakkuda;
- 4) müüa või muul viisil üle anda;
- 5) eksportida;
- 6) importida;
- 7) säilitada käesoleva lõike punktides 1 kuni 6 loetletud eesmärkidel.

(2) Kaitsealuse sordi omanikul on õigus väljastada teistele isikutele käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 kuni 7 nimetatud toimingute teostamiseks litsentse.

§ 38. Sordikaitse olemus

(1) Mis tahes muu isik, kes soovib teostada kaitsealuse sordi seemne või paljundusmaterjaliga käesoleva seaduse paragrahv 37 lõike 1 punktides 1 kuni 7 loetletud toiminguid, peab selleks saama sordi omanikult litsentsi.

(2) [Kehtetu]

(3) Omaniku poolt või tema väljastatud litsentsi alusel majanduslikku ringlusesse viidud kaitsealuse sordi seemet, paljundusmaterjali või taimset materjali võib kasutada igaks otstarbeks, välja arvatud selle edasine paljundamine või eksportimine välisriiki, kus kaitse selle botaanilise perekonna või liigi sortidele ei laiene. Käsitletavat ekspordipiirangut ei rakendata kaitsealuse sordi taimse materjali eksportimisele lõpptarbimiseks.

§ 39. Sordikaitse ulatus

(1) Käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktid 1 kuni 7 laienevad ka kaitsealuse sordi teatud liikide seemne või paljundusmaterjali tootmisele eesmärgiga paljundada seda korduvalt omatarbeks. Laienemise kord ja liikide loetelu kehtestatakse põllumajandusministri määrusega.

(2) Käesoleva seaduse § 37 lõike 1 punktid 1 kuni 7 laienevad taimsele materjalile, mis on toodetud, kasutades kaitsealuse sordi seemet või paljundusmaterjali, välja arvatud juhul, kui kaitsealuse sordi omanik ei kasutanud oma õigusi seemne ja paljundusmaterjali suhtes.

(3) Käesoleva seaduse paragrahv 37 lõike 1 punktid 1 kuni 7 laienevad ka sortidele:

- 1) mis on aretatud kaitsealusest sordist tuletamise teel, kui kaitsealune lähtesort ei ole tuletatud sort;
- 2) mis käesoleva seaduse paragrahv 5 lõike 1 kohaselt ei ole kaitsealusest sordist selgelt eristatavad;
- 3) mille seemne või paljundusmaterjali tootmisel kasutatakse kaitsealust sorti korduvalt.

§ 40. Kaitsealuse sordi kasutamine ilma litsentsita

Kaitsealust sorti võib kasutada ilma omaniku poolt väljastatava litsentsita:

- 1) teaduslikus uurimistöös ja sordi võrdlemise eesmärgil läbiviidavates riiklikes katsetes;
- 2) lähtematerjalina aretustöös uute sortide loomisel;
- 3) oma tarbeks ja mittetulunduslikel eesmärkidel.

§ 41. Õiguste üleminek

(1) Sordi omanik võib talle kuuluvaid sordiga seotud varalisi õigusi üle anda teisele isikule, keda loetakse sordi omaniku õigusjärglaseks üleantud õiguste osas. Füüsilisest isikust sordi omaniku õigused lähevad üle tema pärijale.

(2) Sordikaitsetaotluse esitamise õigust, õigust juba esitatud sordikaitsetaotlusele ja sordi ajutisele kaitsele või kaitsealuse sordi omaniku õiguste üleandmist või osaluse muutmist ei ole kolmandatel isikutel õigust vaidlustada enne vastava kande tegemist sordiregistrisse.

§ 42. Uue omaniku registreerimine

(1) Õiguste ülemineku ja osaluse muutmise peab õigusjärglane või pärija sordiregistris registreerima. Registripidajale esitatakse õiguste üleminekut ja osaluse muutmist tõendavad dokumendid originaalis või ametlikult kinnitatud ärakirjana.

(2) Registripidaja teeb esitatud taotluse ja dokumentide põhjal oma otsuse sordiregistrisse kantud andmete muutmise kohta ja kannab uued andmed sordiregistrisse ühe kuu jooksul, arvates nimetatud dokumentide esitamisest.

(3) Mis tahes toiming, mis on seotud sordikaitse taotlemise õiguse või kaitsealuse sordi omaniku õiguste üleandmise või osaluse muutmisega, ei ole kolmandale isikule kohustuslik ega täitmisele kuuluv enne sordiregistri kande muutmist.

[RT I 2001, 93, 565- jõust. 01.02.2002]

7. peatükk LITSENTSID

§ 43. Litsentsi andmine litsentsilepingu alusel ja litsentsi kehtivus

(1) Omanikul ehk litsentsiaaril on õigus anda talle kuuluva kaitsealuse sordi kasutamise õigus teisele isikule ehk litsentsiaadile poolte vahel tähtajalise või määramata tähtajaks sõlmitava litsentsilepingu alusel litsentsitasu eest või tasuta.

(2) Kui kaitsealusel sordil on mitu litsentsiaari, saab litsentsi anda üksnes kõigi litsentsiaaride kirjalikul nõusolekul. Litsentsilepingu alusel makstav litsentsitasu jaotatakse litsentsiaaride vahel vastavalt sordiregistris registreeritud osalusele, kui litsentsiaarid ei lepi kokku teisiti.

(3) Litsentsiaari poolt antud litsentsi kehtivus tuleneb litsentsilepingust. Kui litsentsilepingu tähtaeg on määramata, loetakse litsents antuks kuni sordikaitse kehtivuse lõppemiseni.

§ 44. Litsentsiaari õigused litsentsi andmisel

(1) Litsentsiaaril on õigus anda:

- 1) ainulitsentsi alusel kaitsealuse sordi kasutamise õigus ainult ühele litsentsiaadile;
- 2) lihtlitsentsi alusel kaitsealuse sordi kasutamise õigus mitmele litsentsiaadile või
- 3) sublitsentsi alusel kaitsealuse sordi kasutamise õiguse üleandmise õigus ühele või mitmele litsentsiaadile.

(2) Litsentsiaaril on õigus anda ühele isikule mitu erinevat litsentsi.

(3) Ükskõik millist liiki litsentsi andmine ei võta litsentsiaarilt ära talle käesoleva seaduse paragrahv 37 lõike 1 alusel kuuluvaid põhiõigusi.

§ 45. Nõuded litsentsilepingule

(1) Litsentsileping tuleb sõlmida kirjalikult.

(2) Litsentsileping peab sisaldama:

- 1) andmeid lepingu poolte kohta;
- 2) kasutatava sordi nime ja kirjeldust;
- 3) sordi kasutamise ulatust, eesmärki ja viisi;
- 4) sordi kasutamise territooriumi;
- 5) litsentsi kehtivuse alguse ja lõpu kuupäeva;
- 6) litsentsi liiki ja üleantavate õiguste kirjeldust;
- 7) võimalikke piiranguid kolmandate isikute poolt sordi kasutamisel;
- 8) litsentsiaadi poolt makstava litsentsitasu suurust, selle maksmise tähtaega ja korda;
- 9) osapoolte vastutust lepingu tingimuste täitmata jätmise või mittenouetekohase täitmise korral;
- 10) muid tingimusi, mille suhtes pooled saavutavad kokkuleppe.

§ 46. Litsentsilepingu registreerimine ja avaldamine

(1) Litsentsiaar peab litsentsilepingu esitama registripidajale sordiregistris registreerimiseks. Registripidaja registreerib nõuetekohase litsentsilepingu sordiregistris kümne tööpäeva jooksul, arvates selle esitamisest.

(2) Pooltel on õigus taotleda registripidajalt litsentsilepingu avaldamist. Litsentsileping avaldatakse registripidaja ametlikus väljaandes, kui seda taotleb vähemalt üks litsentsilepingu pooltest.

§ 47. Sundlitsents

(1) Sundlitsents on lihtlitsents, mille võib käesoleva seaduse paragrahvis 48 sätestatud juhul anda põllumajandusministri käskkirjaga ühele või mitmele litsentsi taotlenud isikule kaitsealuse sordi kasutamiseks.

(2) Sundlitsentsi andmise aluseks olev õigusakt peab sisaldama käesoleva seaduse paragrahv 45 lõike 2 punktides 1 kuni 8 sätestatud andmeid.

(3) Sundlitsentsi kehtivuse ajal säilib litsentsiaaril litsentside väljaandmise õigus.

§ 48. Sundlitsentsi vajadus

Sundlitsents antakse, kui:

- 1) kaitsealuse sordi kasutamine on vajalik üldistes huvides ja
- 2) litsentsiaar ei ole kolme aasta vältel, alates sordi kaitse alla võtmise päevast, kasutanud ise ega andnud teistele isikutele litsentsi kaitsealuse sordi kasutamiseks.

§ 49. Sundlitsentsi muud tingimused

(1) Sundlitsentsi andmisel nähakse ette litsentsitasu suurus, mida litsentsiaat on kohustatud tasuma kaitsealuse sordi omanikule. Litsentsitasu suuruse määramisel juhindutakse vastava liigi puhul rakendatavast keskmisest litsentsitasu määrast. Tuletatud sordi kasutamiseks antava sundlitsentsi puhul nähakse ette tasu maksmine ka kaitsealuse lähtesordi omanikule.

(2) Litsentsiaar on kohustatud müüma litsentsiaadile seemet või paljundusmaterjali koguses, mis on vajalik sordi paljundamiseks analoogilise sordi tavapärase hinnaga.

(3) Sundlitsents antakse välja tähtajaga kahest kuni nelja aastani. Kui käesoleva seaduse paragrahvis 48 sätestatud olukord esineb ka sundlitsentsi tähtaja lõppemise ajal, on põllumajandusministril õigus pikendada sundlitsentsi tähtaega kuni nelja aasta võrra.

§ 50. Sundlitsentsi tühistamine

Sundlitsents tühistatakse registripidaja või litsentsiaari ettepanekul põllumajandusministri poolt, kui:

- 1) litsentsiaat rikub sundlitsentsi tingimusi;
- 2) selle andmise vajadus on ära langenud.

§ 51. Sundlitsentsi registreerimine ja vaidlustamine

(1) Sundlitsentsi väljaandmine, selle tähtaja pikendamine, kehtivuse lõppemine ja sundlitsentsi tühistamine registreeritakse sordiregistris.

(2) Litsentsiaaril on õigus vaidlustada sundlitsentsi andmine või selle tingimused kohtus.

8. peatükk SORDIKAITSE KEHTIVUS

§ 52. Sordikaitse kehtivuse katkestamine

(1) Registripidaja katkestab sordikaitse kehtivuse oma otsusega, kui kaitsealuse sordi omanik:

- 1) ei täida sordi säilitamise kohustust;
- 2) ei esita järelevalve teostamiseks ettenähtud tähtajal sordi säilitamist puudutavat informatsiooni ja dokumente või sordi seemet või paljundusmaterjali;
- 3) ei ole suutnud tagada sordi ühtlikkust või püsivust;
- 4) ei esita ettenähtud aja jooksul uut sordinime ettepanekut.

(2) Registripidajal on õigus katkestada sordikaitse kehtivus, kui sordi omanikku on sellest eelnevalt kirjalikult informeeritud ja määratud puuduste kõrvaldamise tähtaeg. Kui sordi omanik määratud tähtajaks puudusi ei kõrvalda, teeb registripidaja oma otsuse alusel kande sordiregistrisse sordikaitse katkestamise kohta. Sordikaitse katkeb sordiregistrisse vastava kande tegemise päevast ja sellest informeeritakse sordi omanikku kirjalikult.

(3) Kaitsealuse sordi omanikul, kes mõjuvatel põhjustel ei suuda registripidaja määratud tähtajaks teostada kõiki nõutavaid toiminguid puuduste kõrvaldamiseks, on õigus taotleda registripidajalt tähtaja pikendamist. Taotlus tähtaja pikendamise kohta tuleb esitada kirjalikult enne määratud tähtaja lõppemist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel esitatud taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsustab registripidaja. Taotluse rahuldamisel teatatakse kaitsealuse sordi omanikule kirjalikult uus määratud tähtaeg, mis hakkab kehtima vastava teate kättesaamise päevast ja peab olema vähemalt sama pikk kui eelmine.

§ 53. Sordikaitse kehtivuse ennetähtaegne lõpetamine

(1) Sordikaitse kehtivus lõpetatakse ennetähtaegselt:

- 1) sordi omaniku taotlusel registripidajale esitatud kirjaliku avalduse alusel;
- 2) registripidaja otsusega, kui sordi omanik ei ole tasunud riigilõivu sordi kaitse all hoidmise eest ega ole esitanud riigilõivu tasumist tõendavaid dokumente käesoleva seaduse paragrahvis 9 sätestatud tähtajaks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud avalduses tuleb sordi omanikul märkida sordikaitse lõpetamise aeg, selle puudumisel loetakse sordikaitse lõppenuks avalduse saabumise päevast alates.

§ 54. Sordikaitse tühistamine

(1) Registripidaja teeb sordikaitse tühistamise otsuse omal algatusel või huvitatud isiku taotluse alusel, kui pärast sordi kaitse alla võtmist ilmneb ja on tõendatud, et:

- 1) sort ei vastanud kaitse alla võtmise prioriteedi kindlaksmääramise momendil uudsuse või eristatavuse nõudele;
- 2) sort, mis võeti kaitse alla sordikaitse taotleja poolt esitatud dokumentide ja välisriigi vastava ametkonna poolt läbiviidud registreerimiskatsete tulemuste alusel, ei vastanud ühtlikkuse või püsivuse nõudele;
- 3) kaitsealuse sordi tunnistus anti välja isikule, kellel ei olnud sordikaitse taotlemise õigust.

(2) Registripidaja teeb sordikaitse tühistamise kohta sordiregistrisse kande, millest informeeritakse sordi omanikku kirjalikult. Tühistamisel loetakse sordikaitse kehtetuks algusest peale.

§ 55. [Kehtetu]

9. peatükk

JÄRELEVALVE, SORDI SÄILITAMINE JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 56. Järelevalve

Käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevate nõuete ja kohustuste täitmise üle teostab riiklikku järelevalvet registripidaja oma ametnike (edaspidi järelevalveametnikud) kaudu.

§ 57. Sordi säilitamine

(1) Kaitsealuse sordi omanik on kohustatud tagama kaitsealuse sordi või selle koostisosade säilitamise kogu sordikaitse kehtivuse aja jooksul.

(2) Kaitsealuse sordi standardproovi või näidise säilitab registripidaja. Registripidaja nõudel ja määratud tähtajaks on kaitsealuse sordi omanik kohustatud saatma registripidajale sordi proove, näidiseid või koostisosi:

- 1) standardproovi uuendamiseks või
- 2) sordikaitsega seotud katsete läbiviimiseks.

§ 58. Järelevalve kaitsealuse sordi säilitamise üle

(1) Järelevalvet kaitsealuse sordi säilitamise üle teostab registripidaja sordi kaitse all oleku aja vältel. Kaitsealuse sordi säilitamise järelevalve seisneb sordi ehtsuse ja sordi koostisosade ehtsuse kontrollimises kaitsealuse sordi omaniku esitatud kaitsealuse sordi säilitamist käsitleva informatsiooni ja dokumentide alusel, samuti kaitsealuse sordi seemne või paljundusmaterjaliga läbiviidavates laboratoorses, järelkontrolli- või teistes põldkatsetes.

(2) Registripidaja nõudel ja määratud tähtajaks on kaitsealuse sordi omanik kohustatud esitama registripidajale kaitsealuse sordi säilitamist käsitlevat informatsiooni ja dokumente ning kaitsealuse sordi seemet või paljundusmaterjali.

(3) Kui järelevalve tulemuste põhjal selgub, etkaitsealusesordi omaniku poolt esitatud seemnest või paljundusmaterjalist kasvatatud taimede tunnused ei vasta sordiregistrisse kantud ametlikus sordikirjelduses kirjeldatud tunnustele ja standardproovist kasvatatud taimede tunnustele, loetakse, et sort ei ole säilinud selle esialgsel kujul.

§ 59. Vaidluste lahendamine

(1) Käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide kohaldamisel tekkinud vaidlused lahendatakse kohtus. Registripidaja otsuste tõttu tekkinud vaidluste kohtueelseks lahendamiseks on mis tahes huvitatud isikul õigus esitada apellatsioone põllumajandusministri käskkirjaga moodustatud apellatsiooninõukogule. Registripidaja ei saa pöörduda kohtu poole ega esitada apellatsioone oma otsuste kohta nende seaduspärasuse kontrollimiseks.

(2) Apellatsiooninõukogu käib koos vastavalt vajadusele. Apellatsiooninõukogul on õigus tunnistada registripidaja otsuseid seaduspärasteks või seadusvastasteks. Registripidaja otsuse tunnistamisel seadusvastaseks on registripidaja kohustatud tegema uue otsuse.

(3) Mis tahes huvitatud isikul on õigus pöörduda registripidaja otsuse vaidlustamiseks kohtu poole, sõltumata apellatsiooninõukogu otsusest.

10. peatükk VASTUTUS

§ 60. Vastutuse alused

(1) Füüsilised isikud vastutavad käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide rikkumise eest haldusõiguserikkumiste seadustikus (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66-68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561; 1563; 1564; 1565; 1998, 2, 42; 17, 265; 23, 321) ja kriminaalkoodeksis (RT 1992, 20, 288; RT I 1997, 21/22, 353; 28, 423; 30, 472; 34, 535; 51, 824; 52, 833 ja 834; 81, 1361; 86, 1461; 87, 1466, 1467 ja 1468; 1998, 2, 42; 4, 62; 17, 265) sätestatud korras.

(2) Juriidilised isikud vastutavad käesoleva seaduse kohaselt.

§ 61. Karistamise õigust omavad isikud ja menetlus juriidilise isiku haldusõiguserikkumiste asjades

(1) Õigus koostada juriidilisele isikule haldusõiguserikkumiste protokollid ja kohaldada halduskaristust vastavalt haldusõiguserikkumiste seadustikule on Taimetoodangu Inspeksiooni peadirektoril, tema asetäitjal ning riiklikul inspektoril.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametnikud võivad määrata rahatrahvi kuni 25 000 krooni. Halduskohtunik võib määrata rahatrahvi käesoleva seaduse paragrahvis 62 ettenähtud ulatuses.

(3) Menetlus juriidilise isiku haldusõiguserikkumiste asjades toimub haldusõiguserikkumiste seadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 62. Juriidilistele isikutele määratavad rahatrahvid

Juriidilise isiku poolt:

- 1) sordikaitsetaotluses valeandmete esitamise eest - määratakse rahatrahv kuni 25 000 krooni;
- 2) sordinime kasutamise rikkumise või mittenouetekohase täitmise eest - määratakse rahatrahv kuni 25 000 krooni;
- 3) sundlitsentsi tingimuse rikkumise või mittenouetekohase täitmise eest - määratakse rahatrahv kuni 50 000 krooni;
- 4) proovide, näidiste või koostisosade saatmise, informatsiooni ja dokumentide ning seemne või paljundusmaterjali esitamise kohustuse täitmata jätmise või mittenouetekohase täitmise eest - määratakse rahatrahv kuni 35 000 krooni;
- 5) registreerimiskatsete läbiviimise eest vastuolus registreerimiskatsete meetodikaga - määratakse rahatrahv kuni 75 000 krooni;
- 6) kaitsealuse sordi kasutamise eest ilma litsentsita - määratakse rahatrahv kuni 100 000 krooni.

11. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 63. Rahvusvaheline koostöö

(1) Registripidajal on õigus oma pädevuse piires teha koostööd välisriikide riiklike asutustega:

- 1) sordikaitsealase informatsiooni ja dokumentide vahetamisel;
- 2) sortide katsetamisel;
- 3) sordiehtsuse ja sordi säilitamise kontrollimisel.

(2) Seoses sordikaitse taotlemisega või sordikaitsega väljastab registripidaja vajaduse korral välisriikide riiklikele asutustele nende taotlusel informatsiooni Eestis kaitse alla võetud sortide kohta.

§ 64. Tuntud sortide kaitse

(1) Erandina käesoleva seaduse §-des 3 ja 4 sätestatust on registripidajal õigus kaitse alla võtta tuntud sorte tingimusel, et sordikaitsetaotlus on esitatud hiljemalt 2000. aasta 1. novembriks ja kui:

- 1) käsitletav sort on võetud Sordilehte, soovitatud sortide nimekirja vastavalt seemne ja taimse paljundusmaterjali seaduse (RT I 1998, 52/53, 771) §-le 7, Euroopa Liidu sortide ühisesse kataloogi või teiste Eestiga sordikaitsealast koostööd tegevate välisriikide kataloogidesse;
- 2) käsitletava sordi omanik on esitanud sordikaitsetaotluse mõnes Eestiga sordikaitsealast koostööd tegevas välisriigis ja sort on selles riigis kaitse alla võetud;
- 3) registripidaja on tuvastanud, et sort ei ole enam uudne käesoleva seaduse mõistes või on saanud tuntuks mõnel muul käesolevas seaduses sätestamata põhjusel.

(2) Sordi kaitse alla võtmisel käesoleva paragrahvi alusel arvutatakse sordikaitse tähtaega päevast, millal sort sai tuntuks mõnel käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 kuni 3 nimetatud viisil.

(3) Kui sort võetakse kaitse alla käesoleva paragrahvi kohaselt, kohustub sordi omanik kirjalikult piisava kehtivusajaga litsentse välja andma ja andma oma nõusoleku neid vajaduse korral pikendada, võimaldamaks sordi kasutamist.

§ 65. Kehtivate tunnistustega sortide kaitse

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel loetakse sordid, millele tunnistus on välja antud endise NSV Liidu Põllumajandusministeeriumi poolt või sordikaitse seaduse (RT I 1994, 23, 385; 1996, 49, 953) alusel, tuntuks alates tunnistuse väljaandmise päevast.

(2) Sordid, mille puhul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tunnistuse väljaandmisest ei ole möödunud 25 aastat, puukultuuride sortide puhul 30 aastat, loetakse registreerituks sordiregistri sordikaitsetaotluste tasandil ja neile kehtib ajutine kaitse kuni sordi kaitse alla võtmiseni käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras või kuni 2000. aasta 31. detsembrini.

§ 66. Sordid, mille sordikaitsetaotluste menetlemine on pooleli

(1) Sordikaitsetaotluste, mis esitati enne käesoleva seaduse jõustumist ja mille menetlemine on pooleli käesoleva seaduse jõustumise ajal, menetlemist jätkatakse käesolevas seaduses sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Kaitsealuse sordi tunnistusega sordid, mis käesoleva seaduse jõustumise ajal on riiklikes majanduskatsetes, kuuluvad kaitse alla võtmisele käesolevas seaduses sätestatud nõuete kohaselt neile käesolevas seaduses sätestatud sordi uudsuse nõuet kohaldamata.

§ 67. Omandiõigus riiklike vahendite arvel aretatud sortidele

(1) Riiklike vahendite arvel aretatud ja enne 1998. aasta 1. juulit kaitse alla võetud sortide omanikuks on Eesti Vabariik.

(2) Riik realiseerib ja täidab oma käesolevas seaduses sätestatud õigusi ja kohustusi põllumajandusministri poolt sorte kui riigivara haldama volitatud riigiasutuste kaudu.

§ 68-70. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 71. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 1998. aasta 1. juulil.

(2) Sordikaitseseadus (RT I 1994, 23, 385; 1996, 49, 953) tunnistatakse kehtivuse kaotanuks.